Moduł: Zaburzenia mowy i języka u dzieci
Przedmiot: Zaburzenia mowy i języka u pacjentów w wieku przedszkolnym i szkolnym

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarsko-Stomatologiczny
Kierunek studiów	Logopedia Ogólna i Kliniczna
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	I stopień
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Klinika Neurologii Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego WUM Szpital Bielański ul. Cegłowska 80 01-809 Warszawa
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Izabela Domitrz
Koordynator przedmiotu	mgr Katarzyna Miszczak katarzyna.miszczak@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	mgr Katarzyna Miszczak katarzyna.miszczak@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	mgr Katarzyna Miszczak katarzyna.miszczak@wum.edu.pl

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	2. rok I stopień	**Liczba punktów ECTS**	1

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	**Liczba godzin**	**Kalkulacja punktów ECTS**
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim		
wykład (W)	20	0,5
seminarium (S)		
ćwiczenia (C)		
e-learning (e-L)		
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	10	0,5

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Zrozumienie oraz przyswojenie słownictwa medycznego używanego do opisu zaburzeń mowy i języka oraz ich objawów.
C2	Poznanie symptomów oraz specyfiki najczęściej występujących zaburzeń mowy i języka wieku rozwojowego.
C3	Zaznajomienie się z kompleksowymi narzędziami służącymi do oceny logopedycznej dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym.
C4	Nabycie umiejętności przeprowadzania logopedycznej diagnozy różnicowej na podstawie objawów u dzieci.
C5	Opanowanie umiejętności rozróżniania zaburzeń mowy i języka ze względu na ich przyczyny.
C6	Umiejętność opracowania planu terapii dyslalii, niezależnie od jej podłoża.
C7	Umiejętność tworzenia programu terapeutycznego dla dzieci z opóźnionym rozwojem mowy.
C8	Kształtowanie świadomości potrzeby współdziałania logopedy z innymi specjalistami zespołu terapeutycznego w celu uzyskania skutecznych rezultatów leczenia.

4. EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	**Efekty w zakresie**
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	

L1.W.54	w zaawansowanym stopniu etiologię, diagnostykę i terapię zaburzeń mowy i języka u pacjentów w wieku pediatrycznym.
L1.W.55	w zaawansowanym stopniu zasady fonetyki języka polskiego i umie wykorzystać tę wiedzę na potrzeby terapii logopedycznej.
L1.W.56	w zaawansowanym stopniu praktyczne możliwości płynące ze współpracy pomiędzy różnymi specjalistami w celu terapii zaburzeń mowy i języka u dzieci.
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
L1.U.30	w praktyczny sposób wykorzystywać narzędzia diagnostyczne pozwalające na ocenę zaburzeń mowy i języka u pacjentów w wieku przedszkolnym i szkolnym.
L1.U.31	przekazywać swoje wnioski i obserwacje z zakresu logopedii za pomocą specjalistycznej terminologii.
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
L1.K.29	zaprezentować własne wątpliwości, sugestie, pomysły, interpretacje, popierając je merytoryczną argumentacją z wykorzystaniem wybranych ujęć teoretycznych i poglądów różnych autorów.

5. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykład 1	Podstawy teoretyczne do zaburzeń mowy i języka u pacjentów w wieku przedszkolnym i szkolnym	L1.W.54, L1.K.29
Wykład 2	Najczęstsze zaburzenia mowy i języka u dzieci – podział, różnice	L1.W.54, L1.W.56, L1.K.29
Wykład 3	Dysfonie i zaburzenia płynności mowy u dzieci	L1.W.55, L1.K.29
Wykład 4	Zaburzenia mowy neurogenne i wynikające z anatomii i funkcjonowania narządu artykulacyjnego	L1.W.55, L1.K.29
Wykład 5	Wady wymowy u dzieci (dyslalia)	L1.W.55, L1.K.29
Wykład 6	Wady wymowy u dzieci (dyslalia)	L1.W.54, L1.K.29
Wykład 7	Opóźniony rozwój mowy	L1.W.54, L1.K.29
Wykład 8	Zaburzony rozwój mowy	L1.W.54, L1.U.30, L1.K.29
Wykład 9	Programowanie terapii logopedycznej w zaburzeniach mowy i języka u dzieci	L1.W.56, L1.K.29
Wykład 10	Weryfikacja opanowania materiału – zaliczenie pisemne przedmiotu	L1.W.54, L1.W.55, L1.W.56, L1.U.30, L1.U.31, L1.K.29

6. LITERATURA

Obowiązkowa

Bochenek A., Reicher M. Anatomia człowieka. Tom 2. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa, 2014

Emiluta-Rozya D. Całościowe badanie logopedyczne z materiałem obrazkowym. Wydawnictwo APS. Warszawa, 2013

Sołtys-Chmielowicz A. Zaburzenia artykulacji. Teoria i praktyka. Oficyna Wydawnicza Impuls, 2008

Uzupełniająca

Speech-Language Pathology Medical Review Guidelines. American Speech-Language-Hearing Association, 2015

Netter's Atlas of Anatomy for Speech, Swallowing, and Hearing, 4th Edition, 2023

Krzeszewska P. Praktyka oparta na dowodach w postępowaniu logopedycznym. Logopedia, 2020. 49/2: 233-248

Kwasiborska-Dudek J., Emiluta-Rozya D. Diagnoza i terapia logopedyczna małego dziecka z zaburzeniem ze spektrum autyzmu (ASD). Wydawnictwo Harmonia Universalis. Gdańsk, 2020

Cichecka-Wilk M., Studzińska K. Czynnościowe zaburzenia głosu z punktu widzenia foniatrii klinicznej, psychopatologii, psychologii i psychiatrii psychodynamicznej. Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio J, Paedagogia-Psychologia Lublin: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, 1989- Vol. 31, 2 (2018), strony 175-194

Szkiełkowska A., Gos E., Miaśkiewicz B., Skarżyński P.H., Świerniak W. Zaburzenia głosu u dzieci rozpoczynających naukę w szkole podstawowej. Otolaryngol Pol, 2020: 74 (6): 16-20

Pilarska E. Zaburzenia mowy u dzieci [W:] Steinborn B. Neurologia wieku rozwojowego. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa, 2017

Polit M. Badanie logopedyczne [W:] Domitrz I., Cegielska J., Stolarski J. Neurologia. Podręcznik dla studentów fizjoterapii. Tom 1. PZWL, Warszawa 2023:107-112

Rutkiewicz-Hanczewska M. Childhood apraxia of speech. Prace Językoznawcze 2020, 22(4):151–167

Pluta-Wojciechowska D. Dyslalia obwodowa. Diagnoza i terapia logopedyczna wybranych form zaburzeń. Wydawnictwo Ergo-Sum. Bytom, 2021
Zadurska M., Jurek A., Kuśmierczyk D. Podstawy ortodoncji dla logopedów. Sekcja Druków Uczelnianych WUM, 2022

Pluta-Wojciechowska D., Sambor B. O różnych typach skróconych wędzidełek języka, ich ocenie i interpretacji wyników badań w logopedii. Logopedia 2016. 45:123-155

Merkel-Walsh R, Carey D, Burnside A, et al. Effectiveness of Orofacial Myofunctional Therapy for Speech Sound Disorders in Children: A Systematic Review. International Journal of Orofacial Myology and Myofunctional Therapy. 2025; 51(1):4

Kurowska M. Opóźnienia w rozwoju mowy a afazja rozwojowa w praktyce logopedycznej. Poradnik Językowy, 2017;6:15-26

McGregor K.K, Goffman L., Van Horne A. O., Hogan T.P., Finestack L.H. Developmental Language Disorder: Applications for Advocacy, Research and Clinical Service. Perspectives of the ASHA Special Interest Groups, Feb 2020. Vol 5: 38-46

Jastrzębowska G., Pelc-Pękala O. Metodyka ogólna diagnozy i terapii logopedycznej. [W:] Gałkowski T, Jastrzębowska G. Logopedia. Pytania i odpowiedzi. Podręcznik akademicki, t. 2, Opole 2003, s. 285–309

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
L1.W.54, L1.W.55, L1.W.56, L1.U.30, L1.U.31, L1.K.29	*Kontrola obecności na zajęciach, zaliczenie pisemne w formie testu.*	*>60% poprawnych odpowiedzi w teście*

8. INFORMACJE DODATKOWE

Obowiązuje zakaz nagrywania oraz robienia zdjęć na wykładach.
ZALICZENIE PRZEDMIOTU:

1. ***Zaliczenie pisemne w formie testu** jednokrotnego wyboru z odpowiedziami zamkniętymi (30 pytań) odbywać się będzie na ostatnich zajęciach. Warunkiem zaliczenie jest odpowiedzenie poprawnie na >60% pytań w teście.*
2. *Na zaliczenie przedmiotu ma wpływ kontrola obecności na zajęciach. Dozwolona jest jedna nieobecność. Druga nieobecność powoduje konieczność odrobienia wykładu (forma do uzgodnienia z osobą prowadzącą przedmiot). **W przypadku wyjątkowych sytuacji możliwe jest wnioskowanie o indywidualne rozpatrzenie warunków zaliczenia. Wniosek będzie rozpatrywany wspólnie z Kierownik Kliniki Neurologii WLS WUM.***

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusa przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusa w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich